

ماده ۱- انتخابات مجلس شورای اسلامی برطبق مقررات این قانون انجام می‌گیرد و دولت موظف است در برگزاری انتخابات ترتیبی اتخاذ نماید که پیش از پایان دوره قبل انتخابات را برگزار نماید؛ به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

تبصره ۱- [2] مقصود از کلمه «مجلس» در این قانون، مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

تبصره ۲ (الحاقی 3/3/1395)- در دوره هایی که علاوه بر انتخابات مجلس شورای اسلامی، انتخابات مجلس خبرگان نیز برگزار می‌شود، وزارت و کشور موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا انتخابات مجلس شورای اسلامی و انتخابات مجلس خبرگان به صورت همزمان در یک روز برگزار شود.

تبصره ۳ (الحاقی 3/3/1395)- اخذ رأی باید با فاصله و زمانی حداقل هفتاد روز تا پایان هر دوره و مجلس شورای اسلامی برگزار گردد.

ماده ۲- عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی دوپست و نود نفر می‌باشد و افزایش تعداد آن براساس اصل شصت و چهارم (۶۴) قانون اساسی خواهد بود.

تبصره- از تعداد کل نمایندگان، پنج نفر به ترتیب ذیل مربوط به اقلیت های دینی می‌باشد: زرتشتیان و کلیمیان هرکدام یک نماینده، مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هرکدام یک نماینده.

ماده ۳- نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی به عهده شورای نگهبان می‌باشد. این نظارت، استصوابی، عام و در تمام مراحل، در کلیه امور مربوط به انتخابات جاری است. [3]

ماده ۴ (اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی در حوزه های فاقد نماینده هم زمان با یکی از انتخابات مذکور در اصل ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد. چنانچه تعداد نمایندگان مجلس کمتر از چهار پنجم مجموع نمایندگان گردد و بیشتر از یک سال به پایان دوره نمایندگی باقی باشد و یا در مدت باقی مانده هیچ یک از انتخابات مذکور برگزار نگردد، انتخابات میان دوره ای انجام خواهد شد.

ماده ۵- سرپرستان وزارت کشور، استانداری، فرمانداری و بخشداری در اجرای این قانون به جای وزیرکشور، استاندار، فرماندار و بخشدار خواهند بود.

ماده ۶- سنوات نمایندگی مستخدمین رسمی دولت اعم از لشکری و کشوری و سازمان ها و شرکت ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، نهادهای عمومی و شهرداری ها پس از انتخاب شدن و صدور اعتبارنامه با اعطای گروه و افزایش سنواتی مربوطه جزء سنوات خدمتی آنان محسوب خواهد شد و در دوران نمایندگی فقط حقوق نمایندگی را دریافت خواهند کرد.

تبصره- سال های دوره نمایندگی مجلس جزء سنوات خدمت آن تعداد از نمایندگانی هم که در طول دوره نمایندگی و یا پس از آن به استخدام دستگاه های دولتی و وابسته به دولت درمی آیند،

محسوب می‌گردد. [4]

فصل دوم- کیفیت انتخابات

ماده ۷- انتخابات به صورت مستقیم و عمومی و با رأی مخفی خواهد بود.

ماده ۸ (اصلاحی 3/3/1395)- در انتخابات مجلس شورای اسلامی فرد منتخب در مرحله اول انتخابات، باید حداقل بیست و دو درصد (۲۰٪) از کل آرا را کسب نماید و انتخاب در مرحله دوم و همچنین انتخابات میان دوره و دوره ای با کسب اکثریت نسبی به هر میزان است.

تبصره ۱- در صورتی که آرای دو یا چند نفر از نامزدها مساوی باشد، ملاک انتخاب یک یا چند نفر از آنان، قرعه می‌باشد که در جلسه و هیئت های اجرایی و نظارت مرکز حوزه و آرای آن انتخابی انجام خواهد گرفت. نامزدهای مذکور و یا نمایندگان آنان می‌توانند در مراسم قرعه کشی حضور داشته باشند.

تبصره ۲ (اصلاحی ۸/۲۵/۱۳۷۹)- چنانچه انتخابات یک یا چند حوزه انتخابیه متوقف یا باطل گردد و یا اعتبارنامه منتخبین مورد تأیید مجلس واقع نشود، وزارت کشور مکلف است با هماهنگی شورای نگهبان، حداکثر ظرف مدت هفت ماه، انتخابات مجدد را هم زمان در حوزه های انتخابیه مذکور برگزار نماید. مهلت هفت ماه، از تاریخ تعیین وضعیت آخرین حوزه در بین حوزه های انتخابیه

موردنظر محاسبه می‌شود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۸/۲۵/۱۳۷۹)- چنانچه به علت فوت، استعفا و یا هر علت دیگر، حوزه انتخابیه ای یک یا چند نماینده خود را از دست بدهد، وزارت کشور مکلف است ظرف مدت هفت ماه پس از تاریخ اعلام آن توسط مجلس شورای اسلامی با هماهنگی شورای نگهبان، انتخابات را در حوزه مربوطه برگزار نماید. [5]

تبصره ۴ (اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- پس از تأیید صحت انتخابات توسط شورای نگهبان، وزارت کشور موظف است اعتبارنامه کلیه منتخبین را صادر و به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید. پذیرش انصراف هریک از منتخبین پس از تأیید صحت انتخابات و قبل از تصویب اعتبارنامه نیز می‌بایست به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

تبصره ۵ [6]- منتخبین حوزه های انتخابیه که اعتبارنامه آنان به علت عدم صلاحیت شخص در مجلس شورای اسلامی رد می‌شود، نمی‌توانند در انتخابات همان دوره مجلس شورای اسلامی شرکت نمایند.

تبصره ۶ [7]- [به موجب قانون اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶ حذف شده است. [8]

ماده ۹ (اصلاحی 3/3/1395)- چنانچه در مرحله اول برای یک یا چند نفر از داوطلبان، حداقل یک پنجم آرا حاصل نگردد، انتخابات دوم مرحله و آن ای خواهد شد؛ بدین معنی که از بین نامزدهایی که حداقل یک پنجم آرا را در مرحله اول به دست نیآورده اند، فقط به تعداد دو برابر نمایندگان مورد نیاز از بین کسانی که بیشترین آرا را در مرحله اول داشته اند، در انتخابات مرحله دوم شرکت می‌کنند و در صورتی که تعداد نامزدهای باقی مانده، کمتر از دو برابر باشد، تمام آنان در مرحله دوم انتخابات شرکت خواهند نمود.

تبصره ۱ (اصلاحی 3/3/1395)- اگر تعداد نامزدهای باقی مانده، مساوی یا کمتر از نمایندگان مورد نیاز باشد، انتخابات دوم انجام نخواهد شد و نامزد یا نامزدهای مذکور با همان تعداد آرای مکتسبه و در مرحله اول به مجلس راه می‌یابند.

تبصره ۲ (اصلاحی 3/3/1395)- هیچ یک از داوطلبان نمایندگی نمی‌توانند در بیش از یک حوزه و آن ای انتخابیه خود را نامزد کنند، در غیر این صورت نامزدی آن ها باطل و از شرکت در انتخابات آن دوره و مجلس محروم می‌شوند.

تبصره ۳ (اصلاحی 3/3/1395)- وزارت و کشور با هماهنگی شورای نگهبان زمان انجام مرحله دوم انتخابات را ظرف مدت یک ماه پس از اعلام نتیجه و در مرحله اول و تأیید صحت انتخابات توسط شورای نگهبان تعیین و اعلام خواهد کرد.

تبصره ۴ (اصلاحی 3/3/1395)- کلیه و آرای رأی دهندگان مرحله دوم منحصرأ در حوزه و آن ای انتخابیه و آن ای که در مرحله اول انتخابات رأی داده اند، شرکت خواهند نمود و کسانی که در مرحله اول در هیچ یک از حوزه های انتخابیه رأی نداده باشند، در مرحله دوم انتخابات می‌توانند شرکت کنند.

تبصره ۵ (اصلاحی 3/3/1395)- در انتخابات میان دوره و دوره ای حوزه و آن ای انتخابیه و آن ای هر دوره و آن ای مجلس، کسانی حق رأی دارند که در انتخابات قبلی آن دوره در همان حوزه رأی داده باشند و یا در هیچ یک از حوزه های انتخابیه شرکت نکرده و رأی نداده باشند.

تبصره ۶ (اصلاحی 3/3/1395)- وزارت و کشور موظف است ظرف مدت شش ماه از زمان تصویب این قانون، نسبت به نوین سازی شیوه های اخذ رأی و شمارش آرا، به منظور دقت، سلامت و نظارت بهتر در اخذ، شمارش و اعلام نتایج و همین طور استانداردسازی صندوق و آن ای های اخذ رأی در حدود اعتبارات مصوب و پس از تأیید شورای نگهبان اقدام نماید.

تبصره ۷ (اصلاحی 3/3/1395)- وزارت و کشور موظف است با هماهنگی و موافقت شورای نگهبان تمام مراحل انتخابات را در حدود اعتبارات مصوب با استفاده از روش و فناوری و آن ای های نوین برگزار کند.

تبصره ۸ (الحاقی 3/3/1395)- در انتخابات الکترونیکی با تأیید شورای نگهبان از امضاهای الکترونیکی مجریان و ناظران استفاده می‌شود. همچنین در صورت برگزاری همزمان چند

ب، نهشت ها:

[1] این قانون در ده نوبت در تاریخ های ۱۰/۱۲/۱۳۷۸، ۲۵/۸/۱۳۷۹، ۷/۲/۱۳۸۳، ۲۶/۱۲/۱۳۸۳، ۱۲/۱۰/۱۳۸۵، ۲۶/۱/۱۳۸۶، ۱۲/۱۲/۱۳۸۶، ۲۸/۱/۱۳۹۰ و ۲۹/۲/۱۳۹۴ اصلاح شده که این اصلاحات در متن اعمال شده است.

[2] شماره ی این تبصره، به‏ موجب ماده (۱) «قانون اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب 3/3/1395، به تبصره «۱» اصلاح شده است.

[3] به «قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب ۹/۵/۱۳۶۵ مجلس شورای اسلامی، مراجعه کنید.

[4] به «قانون استفساریه ماده (۶) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب ۱۵/۲/۱۳۸۳ مجلس شورای اسلامی مراجعه کنید.

[5] به نظر می رسد تبصره «۳» ماده (۸) به موجب ماده (۴) «قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» اصلاحی ۲۶/۱/۱۳۸۶، نسخ ضمنی شده است و محلی برای اجرای آن وجود ندارد.

[6] شماره این تبصره به موجب ماده واحده «قانون الحاق يك تبصره به ماده(۸) قانون مجلس شورای اسلامی» مصوب ۲۶/۱۲/۱۳۸۳، با الحاق تبصره «۴»، اصلاح شده است.

[7] شماره این تبصره به موجب ماده واحده «قانون الحاق يك تبصره به ماده(۸) قانون مجلس شورای اسلامی» مصوب ۲۶/۱۲/۱۳۸۳، با الحاق تبصره «۴»، اصلاح شده است.

[8] تبصره ۶ (محدوف)- اولین انتخابات میان دوره ای مجلس ششم هم زمان با انتخابات هشتمین دوره ریاست جمهوری سال ۱۳۸۰ برگزار خواهد شد.

[9] ماده ۱۸ (محدوف)- در موارد ذیل با تأیید هیئت نظارت حوزه انتخابیه مربوطه، برگ های رأی، باطل ولی جزء آرای مأخوذه محسوب شده و مراتب در صورت جلسه قید و آرای مذکور ضمیمه صورت جلسه خواهد شد:

۱- آراء، ناخوانا باشد.

۲- آرای که از طریق خرید و فروش به دست آمده باشد.

۳- آرای که کلا حاوی اسامی غیر از نامزدهای تأیید شده باشد.

۴- آرای که سفید به صندوق ریخته شده باشد.

تبصره- در حوزه هایی که تعداد نمایندگان مورد نیاز بیش از يك نفر باشد، فقط اسامی ناخوانا باطل خواهد شد.

[10] این واژه به اشتباه در روزنامه رسمی کشور به صورت «مأخوذ» آمده است.

[11] الف- ماده (۱۰) قانون خدمت وظیفه عمومی، مصوب ۲۹/۶/۱۳۶۳: «انجام امور زیر در مورد مشمولین وظیفه عمومی مستلزم ارائه مدرک دال بر رسیدگی به وضع مشمولیت آنان از اداره وظیفه عمومی می باشد و فتوکی مدرک ارائه شده از جمله منضات ضروری پرونده متشکله می باشد: ...

ج- کاندید شدن جهت انتخابات مجلس شورای اسلامی و سایر شورا و انجمن های قانونی.»

ب- از بند «ط» تبصره «۶» ماده واحده «قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور» مصوب ۲۴/۱۲/۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی: «ط- به دولت اجازه داده می شود تا کلیه مشمولان خدمت وظیفه عمومی را که بیش از هشت سال غیبت دارند، با پرداخت جریمه مدت زمان غیبت، معاف کند. ... دارندگان کارت معافیت موضوع این بند از نامزدی نمایندگی مجلس شورای اسلامی، عضویت شوراهای

اسلامی شهر و روستا و انتصاب در سمت های مدیریتی (سیاسی و اداری) دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری محروم می باشند. ...»

[12] شماره‏ ی این بند و بندهای بعدی این ماده، به‏ موجب ماده (۵) «قانون اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب 3/3/1395، به‏ ترتیب اصلاح شده است.

[13] ماده (۹۸۲) قانون مدنی، اصلاحی ۱۴/۸/۱۳۷۰: «اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است، بهره مند می شوند لیکن نمی توانند به مقامات زیر نائل گردند: ... ۴- عضویت در مجلس شورای اسلامی.»

[14] به «قانون تفسیر ماده(۲۸) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸ و اصلاحات بعدی» مصوب ۲/۵/۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی مراجعه کنید.

[15] تبصره ۲ (محدوف)- مدرک تحصیلی لیسانس یا معادل آن به شرط داشتن پنج سال سابقه خدمت اجرایی در سطح کارشناسی و بالاتر در بخش های خصوصی یا دولتی و یا پنج سال سابقه فعالیت آموزشی و یا پژوهشی با تأیید مراجع ذی ربط و یا سابقه يك دوره نمایندگی مجلس می تواند جایگزین مدرک کارشناسی ارشد باشد.

[16] تبصره «۳» اصلاحی ۲۷/۸/۱۳۸۶ ماده (۱۴) مکرر قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران: «نامزد شدن اعضای شوراهای اسلامی روستا و شهر در انتخابات مجلس شورای اسلامی منوط به پذیرش استعفاي آن ها از سوی شورا، قبل از پایان مهلت قانونی می باشد.»

[17] به موجب بند «ج» ماده (۶) «قانون اصلاح قانون مجلس شورای اسلامی» مصوب ۲۶/۱/۱۳۸۶، تبصره «۴» ماده (۲۹) به عنوان تبصره «۶» تغییر یافت.

[18] مواد (۲۵) و (۲۶) «قانون مجازات اسلامی» مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۲۵- محکومیت قطعی کیفری در جرایم عمدی، پس از اجرای حکم یا شمول مرور زمان، در مدت زمان مقرر در این ماده محکوم را از حقوق اجتماعی به عنوان مجازات تبعی محروم می کند:

الف- هفت سال در محکومیت به مجازات های سالب حیات و حبس ابد از تاریخ توقف اجرای حکم اصلی؛

ب- سه سال در محکومیت به قطع عضو، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارده شده بیش از نصف دیه جانی علیه باشد، نقی بلد و حبس تا درجه چهار؛

پ- دو سال در محکومیت به شلاق حدی، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارده شده نصف دیه جانی علیه یا کمتر از آن باشد و حبس درجه پنج.

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- در مورد جرائم قابل گذشت در صورتی که پس از صدور حکم قطعی با گذشت شاکي یا مدعی خصوصی، اجرای مجازات موقوف شود، اثر تبعی آن نیز رفع می شود.

تبصره ۳- در غفو و آزادی مشروط، اثر تبعی محکومیت پس از گذشت مدت های فوق از زمان غفو یا اتمام مدت آزادی مشروط رفع می شود. محکوم در مدت زمان آزادی مشروط و همچنین در زمان اجرای حکم نیز از حقوق اجتماعی محروم می گردد.

ماده ۲۶- حقوق اجتماعی موضوع این قانون به شرح زیر است:

الف- داوطلب شدن در انتخابات ریاست جمهوری، مجلس خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا؛ ...

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- هرکس به عنوان مجازات تبعی از حقوق اجتماعی محروم گردد، پس از گذشت مواعد مقرر در ماده (۲۵) این قانون، اعاده حیثیت می شود و آثار تبعی محکومیت وی زائل می گردد، مگر در مورد بندهای (الف)، (ب) و (پ) این ماده که از حقوق مزبور به طور دائمی محروم می شود.»

[19] شماره‏ ی این تبصره و تبصره‏ های بعدی این ماده، به‏ موجب ماده (۱۱) «قانون اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب 3/3/1395، به‏ ترتیب اصلاح شده است.

[20] باتوجه به اینکه مفاد این ماده (۵۶) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۷/۹/۱۳۷۸ عیناً همان مفاد ماده (۵۶) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی سابق مصوب ۹/۱۲/۱۳۶۲ است، در این خصوص «قانون تفسیر قانونی درخصوص ماده (۵۶) اصلاحی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی» مصوب ۲۹/۱۱/۱۳۷۰ که مربوط به ماده (۵۶) قانون انتخابات مجلس شورای

اسلامی مصوب ۹/۱۲/۱۳۶۲ بوده، درخور توجه است. متن قانون مذکور به این شرح است: «موضوع استفسار با توجه به اینکه فعالیت تبلیغاتی موضوع ماده (۵۶) اصلاحی قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مقید به هشت (۸) روز می باشد، چنانچه داوطلب نمایندگی قبل از مدت تعیین شده اقدام به فعالیت تبلیغاتی نماید، آیا مجازات های مقرر در مورد متخلف قابل اعمال می باشد یا

خیر؟

نظر مجلس ماده واحده- ممنوعیت تبلیغات از زمان ثبت نام تا زمان اعلام اسامی کاندیداهای تأیید شده توسط هیئت اجرایی است و شامل قبل و بعد از زمان مذکور نخواهد بود، مشروط به آنکه تحت عنوان کاندیداتوری نباشد.»

[21] به موجب ماده (۶۵) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی، «مرتکبان جرائم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آن ها سه ماه حبس است، به جای حبس به مجازات جایگزین حبس محکوم می گردند.»

[22] الف- با توجه به حکم ماده (۶۵) مکرر الحاقی 3/3/1395 این قانون که امور ممنوع در فعالیت‏ های تبلیغاتی انتخابات و مجازات آن را مشخص کرده، برخی قسمت‏ های حکم این ماده نسخ ضمنی شده است.

مهاجرین و در صورت امکان در حوزه های مذکور نیز برگزار خواهد گردید و مراتب به اطلاع عموم خواهد رسید.

تبصره- شعب ثبت نام و اخذ رأی مخصوص حوزه های انتخابیه مناطق مذکور، در شهرستان هایی دایر می شود که حداقل دوهزاروپانصد مهاجر ناشی از وضعیت مزبور از آن حوزه انتخابیه، در محدوده شهرستان مهاجر بوده و اسکان یافته باشند و امکان بازگشت به حوزه انتخابیه خود را نداشته باشند.

ماده ۱۶- مأموران انتظامی در حدود قانون موظف به ایجاد نظم و جلوگیری از هرگونه بی نظمی در جریان انتخابات و حفاظت صندوق ها بوده و حق دخالت در امور اجرایی و نظارت را ندارند. تبصره- در صورت نیاز نیروی انتظامی به نیروهای کمکی با تصویب مراجع ذی صلاح قانونی، نیروهای نظامی با نیروی انتظامی همکاری می نمایند.

ماده ۱۷- محاکم صالحه قضایی موظف اند به تخلفات و جرایم انتخاباتی به صورت فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی نمایند.

ماده ۱۸- [به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۶ / ۱ / ۲۶ حذف شده است.] [9]

ماده ۱۹ (اصلاحی ۱ / ۱۲ / ۱۳۸۶)- در موارد ذیل با تأیید هیئت نظارت حوزه انتخابیه مربوطه، برگ های رأی، باطل و مراتب در صورت جلسه، قید و آرای مذکور ضمیمه صورت جلسه خواهد شد:

الف- در موارد ذیل برگه های رأی، باطل و جزء آرای مأخوذه محسوب می گردد:

۱- آرا، ناخوانا باشد.

۲- آرای که کلاً حاوی اسامی غیر از نامزدهای تأییدشده باشد.

۳- آرای که سفید به صندوق ریخته شده باشد.

ب- در موارد ذیل برگه های رأی، باطل و جزء آرای مأخوذه محسوب نمی گردد:

۱- صندوق، فاقد لاک و مهر انتخاباتی باشد.

۲- آرا، زائد بر تعداد تعرفه باشد.

۳- آرای کسانی که به سن قانونی رأی نرسیده باشند.

۴- آرای که با شناسنامه افراد فوت شده یا غیرایرانی داده شده باشد.

۵- آرای که با تقلب و تزوییر (در تعرفه ها، آرا، صورت جلسات، شمارش) به دست آمده باشد.

۶- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- آرای که با شناسنامه و شماره rlm& ی ملی یا کارت ملی غیر یا جعلی اخذ شده باشد.

۷- آرای تکراری.

۸- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- آرای که با شناسنامه و شماره rlm& ی ملی یا کارت ملی کسانی rlm& که حضور ندارند، اخذ شده باشد.

۹- آرای که فاقد مهر انتخاباتی باشد.

۱۰- آرای که از طریق تهدید به دست آمده باشد.

۱۱- آرای که روی ورقه ای غیر از برگ رأی نوشته شده باشد.

۱۲- آرای که از طریق خریدوفروش به دست آمده باشد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱ / ۱۲ / ۱۳۸۶)- کل آرای مندرج در صورت جلسه ای که صندوق اخذ رأی آن فاقد اوراق رأی یا برگه های تعرفه باشد، باطل و جزء آرای مأخوذه محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱ / ۱۲ / ۱۳۸۶)- آرای زائد مذکور در جزء «ب» بند «۲» به قید قرعه از کل برگه های رأی کسر می شود.

تبصره ۳ (الحاقی ۱ / ۱۲ / ۱۳۸۶)- آرای باطل مأخوذه [10]، در حد نصاب انتخاب نمایند، موضوع ماده (۸) این قانون، محاسبه نمی گردد.

ماده ۲۰- در صورتی که در برگ رأی علاوه بر اسامی نامزدهای تأییدشده، اسامی دیگری نوشته شده باشد، برگ رأی باطل نبوده و فقط اسامی اضافی خوانده نمی شود.

تبصره ۱- در صورتی که نام يك داوطلب در برگه رأی، مکرر نوشته شده باشد، فقط يك رأی برای او محسوب می شود.

تبصره ۲- چنانچه آرای ریخته شده به صندوق به علت تشابه اسمی نامزدهای انتخاباتی به هیچ وجه قابل تشخیص و تفکیک نباشد، به نسبت آرای نامزدهای دارای تشابه اسمی در آن صندوق، میان آنان تقسیم می شود و در مورد رأی یا آرای باقی مانده غیرقابل تقسیم، به حکم قرعه عمل خواهد شد.

تبصره ۲ مکرر (الحاقی ۱ / ۱۳ / ۱۳۷۸)- به منظور تسهیل امر نظارت و حفظ آرای واقعی مردم و جلوگیری از تصبیح حقوق داوطلبان نمایندگی، چنانچه نامزدی در حوزه انتخابیه به تشخیص هیئت اجرایی یا نظارت برای عامه مردم، ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد، باید مشخصه ای مانند شماره (کد)، شغل، محل سکونت، نام پدر و غیره برای او تعیین و در آگهی انتشار اسامی نامزدهای انتخاباتی درج گردد. آرای فاقد آن مشخصه، برای او منظور نخواهد شد. فرد مذکور می تواند در تبلیغات انتخاباتی خود مشخصه تعیین شده را قید نماید و چنانچه در ایام تبلیغات انتخاباتی اعلام انصراف نماید، داوطلب همنام او می تواند قبل از روز انتخابات از طریق روزنامه و یا صدور اطلاعیه، ادامه داوطلبی خود را برای رفع ابهام اعلام نماید.

تبصره ۳- در مواردی که دو انتخابات به طور هم زمان انجام گیرد، آرای که اشتباهاً به صندوق دیگر ریخته شود، با حضور ناظرین شورای نگهبان، قبل از هر اقدامی، به صندوق مربوطه انتقال داده شده و سپس وظیفه قانونی انجام می گیرد.

ماده ۲۱- در صورتی که اسامی نوشته شده بیش از تعداد لازم باشد، اسامی اضافی از آخر خوانده نمی شود.

ماده ۲۲- قبل از شروع رأی گیری باید در حضور نمایندگان هیئت نظارت بر حوزه انتخابیه مربوط، صندوق های خالی، بسته و مهور به مهر هیئت نظارت حوزه انتخابیه گردد و در صورت جلسه ای که قبل از آغاز زمان انتخابات در محل اخذ رأی تنظیم می گردد، نمایندگان هیئت نظارت بر حوزه انتخابیه مربوط، تعداد صندوق ها و خالی بودن آن ها را گواهی نمایند و در صورتی که در جریان رأی گیری، نیاز باشد که صندوقی را اضافه نمایند، باید به همین ترتیب عمل نموده و صورت جلسه گردد.

ماده ۲۳- وزارت کشور موظف است در طول برگزاری انتخابات با توجه به وظایفی که به عهده دارد، مطالب مربوط به انتخابات را به اطلاع عموم برساند.

ماده ۲۴- فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از خاتمه رأی گیری و شمارش آرا، نتایج حاصله را با هیئت های نظارت حوزه انتخابیه خود تطبیق داده و طی صورت جلسه ای به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال و سپس از رسانه های گروهی اعلام نمایند.

ماده ۲۵- وزارت کشور مأمور اجرای قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی بوده و مسئول حسن جریان انتخابات است. بدین منظور می تواند مأمورینی جهت بازرسی و کنترل جریان انتخابات به حوزه های انتخابیه و شعب ثبت نام و اخذ رأی اعزام دارد.

تبصره- هیچ سازمان یا دستگاهی جز وزارت کشور و شورای نگهبان تحت عنوان اجرای قانون انتخابات یا نظارت، مجاز نیست در امر انتخابات دخالت کند و یا مأموران و بازرسانی اعزام نماید.

ماده ۲۶- پس از پایان انتخابات، بلافاصله صورت جلسه نتیجه انتخابات با امضای هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه و هیئت نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه در پنج نسخه تهیه می شود که يك نسخه نزد هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه می ماند و بقیه برای هیئت نظارت بر انتخابات مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می شود.

فصل سوم- شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان

ماده ۲۷- انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲ (اصلاحی ۱ / ۱۲ / ۱۳۸۵)- هجده سال تمام.

۳- عاقل بودن.

ماده ۲۸- انتخاب شوندگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند: [11]

۱- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- اعتقاد و التزام عملی به اسلام.

2- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- التزام عملی به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.

3- [12] تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران. [13]

4- ابراز وفاداری به قانون اساسی و اصل مترقی ولایت مطلقه فقیه.

5- (اصلاحی ۱۳ / ۱۰ / ۱۳۸۵)- داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا معادل آن. [14]

6- نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابیه.

7- سلامت جسمی در حد برخوردار از نعمت بینایی، شنوایی و گویایی.

8- حداقل سن سی سال تمام و حداکثر هفتادوپنج سال تمام.

تبصره ۱- داوطلبان نمایندگی اقلیت های دینی مصرح در قانون اساسی از التزام عملی به اسلام، مذکور در بند «ا»، مستثنی بوده و باید در دین خود ثابت العقیده باشند.

تبصره ۲- [به موجب قانون اصلاحی ۱۳۹۰/۱/۲۸ حذف شده است.] [15]

تبصره ۳ (الحاقی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- هر دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی معادل يك مقطع تحصیلی فقط برای شرکت در انتخابات محسوب می شود.

تبصره ۴ (الحاقی ۳/۳/۱۳۹۵)- ملاک محاسبه rfm&؛ سن اشخاص برای ثبت rfm&؛ نام در انتخابات، براساس تاریخ تولد اولیه rfm&؛ ی ثبت rfm&؛ شده در شناسنامه rfm&؛ ی رسمی است و

تغییرات بعدی توسط دستگاه rfm&؛ های ذی rfm&؛ ربط، به rfm&؛ استثنای محاکم قضایی، ملاک عمل نمی rfm&؛ باشد.

ماده ۲۹- اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محروم اند:

الف (اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه سراسر کشور محروم اند مگر اینکه حداقل شش ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ وجه در آن

پست شاغل نباشند:

۱- رئیس جمهور و معاونین و مشاورین وی.

۲- دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین وی.

۳- مشاورین معاونین رئیس جمهور.

۴- رؤسای دفاتر سران سه قوه.

۵- وزرا و سرپرستان وزارتخانه ها.

۶- معاونین و مشاورین وزرا.

۷- مدیران کل و سرپرستان ادارات کل وزارتخانه ها و مدیران کل حوزه وزارتت و رؤسای دفاتر وزرا.

۸- اعضای شورای نگهبان و هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات.

۹- رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی.

۱۰- رئیس دیوان عالی کشور و معاونین و مشاورین وی.

۱۱- دادستان کل کشور و معاونین و مشاورین وی.

۱۲- رئیس دیوان عدالت اداری و معاونین و مشاورین وی.

۱۳- رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونین و مشاورین وی.

۱۴- رؤسا و سرپرستان سازمان ها و ادارات کل و ادارات عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و جانشینان و معاونین آنان در سراسر کشور.

۱۵- رئیس سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و معاونین وی.

۱۶- رئیس جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و معاونین وی.

۱۷- استانداران.

۱۸- معاونین و مشاورین استانداران.

۱۹- فرمانداران.

۲۰- بخشداران.

۲۱- شهرداران و رؤسای مناطق شهرداری.

۲۲- رؤسا و سرپرستان سازمان های دولتی.

۲۳- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی.

۲۴- اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل بانک ها.

۲۵- اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل شرکت های دولتی و وابسته به دولت که حیطة وظایف و اختیارات آن ها به کل کشور تسری دارد.

۲۶- رئیس کل بانک مرکزی ایران و معاونین و مشاورین وی.

۲۷ (اصلاحی ۲۹/۲/۱۳۹۴)- رؤسا و سرپرستان بنیادهای «rfm&؛ مستضعفان، شهید، ۱۵ خرداد، مسکن»، کمیته rfm&؛ امداد امام rfm&؛ خمینی (ره)، نهضت سوادآموزی، سازمان تبلیغات rfm&؛

اسلامی، rfm&؛ دفتر تبلیغات حوزه rfm&؛ علمیه rfm&؛ ی قم و رئیس سازمان تعزیرات حکومتی و رؤسای اتاق rfm&؛ های بازرگانی و صنایع و معادن و تعاون ایران، معاونین و مشاورین آنان.

۲۸- شاغلین در نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات.

۲۹- (الحاقی ۲۹/۲/۱۳۹۴)- اعضای شوراهای اسلامی شهرها.

ب (اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه قلمروی مأموریت خود محروم اند مگر اینکه حداقل شش ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ

وجه در آن پست شاغل نباشند:

۱- ائمه جمعه دائمی.

۲ (اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- قضات شاغل در امر قضا و رؤسای دادگستری شهرستان ها و استان ها.

۳- مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استان ها و معاونین آنان.

۴- مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانداری ها و معاونین آنان.

۵- رؤسا و سرپرستان ادارات و سازمان های دولتی و وابسته به دولت و معاونین آنان در استان و شهرستان.

۶- رؤسا و سرپرستان دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی و رؤسا و سرپرستان واحدها و شعب آن ها.

۷- اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل شرکت های دولتی و وابسته به دولت در استان و شهرستان.

۸- سرپرستان مناطق و رؤسای شعب بانک ها در استان و شهرستان.

۹- سرپرستان دفاتر سازمان تبلیغات اسلامی در مرکز استان و شهرستان ها.

۱۰- مدیران مراکز صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.

۱۱ (اصلاحی ۲۹/۲/۱۳۹۴)- اعضای شوراهای اسلامی روستا. [16]

۱۲ (الحاقی ۲۹/۲/۱۳۹۴)- رؤسای اتاق های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی و رؤسای اتاق های اصناف و تعاون در استان.

ج- اعضای هیئت های اجرایی و ناظرین شورای نگهبان در حوزه انتخابیه تحت مسئولیت خود.

تبصره ۱- کلیه مقامات دارای عناوین هم طراز با عناوین مذکور در بندهای «الف» و «ب»، مشمول این ماده می باشند. تشخیص هم طرازی با سازمان امور اداری و استخدامی کشور می باشد.

تبصره ۲- در مورد کسانی که طبق قوانین استخدامی و یا تعهد خدمت، استعفا آنان منوط به پذیرش آن از سوی مسئولین مربوطه باشد، قبول استعفا شرط است. همچنین استعفا پرسنل

نیروهای مسلح منوط به قبول فرماندهی کل قوا می باشد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- به هنگام ثبت نام، ارائه گواهی رسمی مبنی بر قبول استعفا و عدم اشتغال در پست و مقام و مشاغل یادشده در بندهای «الف» و «ب» این ماده شش ماه قبل از

ثبت نام الزامی است.

تبصره ۴ (الحاقی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- جایگزین فرد مستعفی باید از سوی مرجع ذی صلاح بالاتر، حداکثر به مدت يك ماه به طور رسمی معرفی شود و فرد مستعفی در آن حوزه مسئولیتی نداشته باشد.

تبصره ۵ (الحاقی ۱/۲۶/۱۳۸۶)- هریک از مسئولین استانی و شهرستانی نظیر رئیس ستاد اقامه نماز و رئیس ستاد امریه معروف و نهی از منکر مشمول حکم فوق می گردند.

تبصره ۶ [17] (اصلاحی ۲۵/۸/۱۳۷۹)- وزارت کشور موظف است حداقل سه ماه قبل از ثبت نام از داوطلبان، مراتب را از طریق رسانه های گروهی به آگاهی عموم برساند.

ماده ۳۰- اشخاص زیر از داوطلب شدن نمایندگی مجلس محروم اند: [18]

۱- کسانی که در جهت تحکیم مبانی رژیم سابق نقش مؤثر داشته اند.

۲- ملاکین بزرگ که زمین های موات را به نام خود ثبت داده اند.

۳- وابستگان تشکیلاتی و هواداران احزاب، سازمان ها و گروه هایی که غیرقانونی بودن آن ها از طرف مقامات صالحه اعلام شده است.

۴- کسانی که به جرم اقدام علیه جمهوری اسلامی ایران محکوم شده اند.

۵- محکومین به ارتداد به حکم محاکم صالحه قضایی.

۶- مشهورین به فساد و متجاهرین به فسق.

۷- محکومین به حدود شرعی مگر آنکه توبه آنان ثابت شده باشد.

۸- قاچاقچیان مواد مخدر و معتادین به این مواد.

۹- محجورین و کسانی که به حکم دادگاه مشمول اصل چهل و نهم (۴۹) قانونی اساسی باشند.

۱۰- وابستگان به رژیم سابق از قبیل اعضای انجمن های شهر و شهرستان و وابستگان به تشکیلات فراماسونری و هیئت رئیسه کانون های حزب رستاخیز و حزب ایران نوین و اعضای فعال آن ها،

نمایندگان مجلسین سنا، شورای ملی سابق و مأموران ساواک.

۱۱- محکومین به خیانت و کلاهبرداری، اختلاس و ارتشا و غصب اموال دیگران و محکومین به سوءاستفاده مالی به حکم محاکم صالحه قضایی.

فصل چهارم- هیئت اجرایی

ماده ۳۱- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- بلافاصله پس از صدور دستور شروع انتخابات از طرف وزارت&rlm؛ کشور، فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه&rlm؛ ی انتخاباتیه دستور تشکیل هیئت&rlm؛ های اجرایی

حوزه&rlm؛ های فرعی را به فرماندار یا بخشدار حوزه&rlm؛ های فرعی صادر نموده و خود موظف است ظرف شش روز در مرکز حوزه &rlm؛ ی انتخاباتیه، هیئت&rlm؛ اجرایی انتخابات را با حضور

هیئت&rlm؛ نظارت شورای نگهبان به ریاست خود و عضویت دادستان و رئیس ثبت &rlm؛ احوال مرکز حوزه&rlm؛ ی انتخاباتیه و هشت نفر معتمدین موضوع ماده (۳۲) تشکیل دهد.

تبصره (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- در دوره&rlm؛ هایی که انتخابات مجلس شورای اسلامی هم&rlm؛ زمان با انتخابات مجلس خبرگان رهبری برگزار می&rlm؛ شود، هیئت&rlm؛ اجرایی مرکز حوزه

&rlm؛ ی انتخاباتیه و حوزه &rlm؛ ی فرعی در انتخابات مجلس شورای اسلامی، در صورت عدم&rlm؛ مخالفت مجلس خبرگان رهبری، حسب مورد همان هیئت&rlm؛ های اجرایی شهرستان و بخش در

انتخابات مجلس خبرگان رهبری می&rlm؛ باشد.

ماده ۳۲- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- فرماندار یا بخشدار مرکز هر حوزه &rlm؛ ی انتخاباتیه، جهت انتخاب معتمدین اصلی و علی&rlm؛ البدل هیئت &rlm؛ اجرایی موضوع ماده (۳۱)، تشکیل جلسه داده و

سی نفر از روحانیون و معتمدان اقشار مختلف مردم حوزه&rlm؛ ی انتخاباتیه را که بومی بوده و یا حداقل دارای سه سال سابقه&rlm؛ ی سکونت در حوزه &rlm؛ ی انتخاباتیه باشند را از بین کلیه

&rlm؛ ی اقشار واجد شرایط در این قانون انتخاب و به&rlm؛ منظور تأیید صلاحیت به هیئت&rlm؛ نظارت مربوط معرفی می&rlm؛ نماید.

هیئت&rlm؛ نظارت مزبور حداکثر ظرف مدت دو روز اظهارنظر کتبی خود نسبت&rlm؛ به تأیید صلاحیت آنان را به فرماندار یا بخشدار ارسال می&rlm؛ دارد.

فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه &rlm؛ ی انتخاباتیه بلافاصله از سی نفر معتمدین محلی تأییدشده از سوی هیئت &rlm؛ نظارت کتبا دعوت به&rlm؛ عمل آورده و مدعوین حداکثر ظرف دو روز از تاریخ

دعوت تشکیل جلسه می&rlm؛ دهند و پس از حضور حداقل دو سوم مدعوین (بیست نفر) در حضور هیئت&rlm؛ نظارت، از بین خود، هشت نفر را به&rlm؛ عنوان معتمدین اصلی و پنج نفر را به

&rlm؛ عنوان معتمدین علی البدل هیئت &rlm؛ اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آرا انتخاب می &rlm؛ نمایند.

تبصره ۱- چنانچه هیئت نظارت، معتمدین پیشنهادی فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخاباتیه را تأیید نمود، فرماندار یا بخشدار مربوطه موظف است به تعداد دو برابر، افراد واجد شرایط دیگری را به

هیئت نظارت پیشنهاد نماید. هیئت نظارت موظف است حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نظر خود را کتبا اعلام نماید. اگر برای بار دوم، معتمدین پیشنهادی، مورد تأیید هیئت نظارت مربوطه قرار

نگیرند، در صورتی که حداقل بیست نفر مورد تأیید باشند، اعضای اصلی و علی البدل را از میان خود انتخاب خواهند کرد و در صورت عدم توافق فرماندار، بخشدار و هیئت نظارت شهرستان، هیئت

نظارت استان با هماهنگی استاندار ظرف بیست و چهار ساعت، باقی مانده از سی نفر معتمد را انتخاب خواهند کرد.

تبصره ۲- معتمدین این ماده باید دارای ایمان و التزام عملی به اسلام (به جز حوزه های اقلیت دینی) و قانون اساسی و حسن شهرت و سواد خواندن و نوشتن بوده و از عوامل مؤثر در تحکیم رژیم

سابق و وابسته به گروه های غیرقانونی نباشند.

تبصره ۳- تعداد اعضای هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخاباتیه و حوزه های فرعی و کیفیت و مهلت تشکیل آن ها یکسان است.

تبصره ۴- فرمانداران و بخشداران حوزه انتخاباتیه موظف اند از معرفی کسانی که در هیئت های اجرایی و شعب اخذ رأی انتخابات قبل مرتکب تخلف شده باشند، برای عضویت در لیست معتمدین و

عضویت شعب اخذ رأی خودداری نمایند.

ماده ۳۳- هیچ يك از اعضای هیئت اجرایی و ناظرین شورای نگهبان و اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نباید در حوزه انتخاباتیه با داوطلبان انتخابات به ترتیب ذیل خویشاوندی نسبی یا سببی داشته

باشند.

الف- خویشاوندی نسبی: پدر- مادر- فرزند- برادر و خواهر.

ب- خویشاوندی سببی: همسر و پدر- مادر- برادر و خواهر او.

ماده ۳۴- اعضای هیئت اجرایی پس از پذیرفتن عضویت، ملزم به شرکت در جلسات و امضای صورت جلسات و اعتبارنامه منتخبین و انجام سایر وظایف قانونی می باشند.

تبصره ۱ (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- در صورت عدم&rlm؛ شرکت فرماندار یا بخشدار حوزه&rlm؛ ی انتخاباتیه یا دادستان و یا رئیس ثبت &rlm؛ احوال در جلسات، هیئت&rlm؛ اجرایی موظف است

مراتب را طی صورتجلسه&rlm؛ ای به مقامات اجرایی مافوق آن&rlm؛ ها اعلام داشته، کسب تکلیف نماید.

تبصره ۲ (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- در صورت غیبت فرماندار یا بخشدار یا دادستان و یا رئیس ثبت&rlm؛ احوال حوزه&rlm؛ ی انتخاباتیه و یا بروز هر نوع اختلاف در هیئت &rlm؛ اجرایی که منجر به

توقف انتخابات شود، هیئت&rlm؛ نظارت موظف است مراتب را به&rlm؛ فوریت به هیئت&rlm؛ نظارت مافوق گزارش دهد

تبصره ۳- هیئت اجرایی موظف است در صورت جلسات و گزارش کار خود موارد غیبت اعضا را با ذکر علت غیبت به وزارت کشور اعلام دارد.

ماده ۳۵- هرگاه در جریان انتخابات يك یا چند نفر از معتمدین هیئت اجرایی دو جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب از حضور در جلسات هیئت اجرایی خودداری نمایند یا از سمت خود استعفا دهند

و یا هیئت اجرایی را از اکثریت ساقط کنند، به جای آنان به ترتیب تعداد رأی از معتمدین علی البدل وسیله فرماندار یا بخشدار دعوت به عمل خواهد آمد. در صورتی که با دعوت از اعضای علی البدل

باز هم اکثریت حاصل نگردد، از باقی مانده از معتمدین (تا سی نفر) تأمین خواهند نمود.

ماده ۳۶- هیئت های اجرایی فرعی بلافاصله پس از انتخاب معتمدین تشکیل جلسه داده و تعداد و محل استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی را تعیین نموده و به وسیله رئیس هیئت به فرماندار یا

بخشدار مرکز حوزه انتخاباتیه جهت طرح در هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخاباتیه اعلام می دارند.

ماده ۳۷- جلسات هیئت های اجرایی اصلی و فرعی با حضور دو سوم کلیه اعضا رسمیت یافته و اخذ تصمیم با اکثریت مطلق حاضرین خواهد بود.

تبصره- رأی ممتنع در حکم رأی مخالف خواهد بود.

ماده ۳۸- هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخاباتیه پس از تعیین محل های استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی در مرکز حوزه انتخاباتیه و بررسی و تأیید و تصویب مصوبات هیئت های اجرایی فرعی در مورد

تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی، نه روز قبل از روز اخذ رأی مبادرت به انتشار آگهی انتخابات حاوی تاریخ برگزاری انتخابات، ساعات اخذ رأی، شرایط انتخاب کنندگان، جرائم و تخلفات و

مقررات جزایی و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی در سراسر حوزه انتخاباتیه می نمایند.

تبصره- در صورت بروز بعضی از مشکلات با موافقت وزارت کشور، مهلت نه روز تا هفت روز تقلیل می یابد.

ماده ۳۹- فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخاباتیه موظف است سه نسخه از آگهی های منتشره در سطح حوزه انتخاباتیه را به وزارت کشور ارسال دارد. يك نسخه از این آگهی ها به وسیله وزارت کشور

به هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات منتخب شورای نگهبان فرستاده می شود.

ماده ۴۰- هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخاباتیه و حوزه های فرعی پس از انتشار آگهی انتخابات، برای هر شعبه ثبت نام و اخذ رأی، پنج نفر (و در شعب پرتراکم به تشخیص هیئت اجرایی، هفت نفر) از

معتمدین محل که دارای سواد خواندن و نوشتن باشند، انتخاب و به فرماندار یا بخشدار جهت صدور حکم معرفی می نمایند.

تبصره ۱- اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی از بین خود يك نفر رئیس، يك نفر نایب رئیس و بقیه اعضا را به عنوان منشی انتخاب می نمایند و بایستی ترتیبی اتخاذ نمایند که يك روز قبل از روز اخذ

رأی، محل شعبه آماده برای اخذ رأی باشد.

تبصره ۲- محل شعب ثبت نام و اخذ رأی مندرج در آگهی انتخابات غیرقابل تغییر است، مگر اینکه دایر نمودن شعبه و یا ادامه کار آن در محل اعلام شده قبلی به علت حوادث غیرمترقبه یا هر علت

دیگری مقدور نباشد که در این صورت مراتب تغییر شعبه ثبت نام و اخذ رأی توسط هیئت اجرایی و ناظران شورای نگهبان با ذکر علت صورت جلسه شده و شعبه ثبت نام و اخذ رأی جدید در کوتاه

ترین فاصله نسبت به شعبه سابق به نحوی دایر خواهد شد که خللی در مراجعه رأی دهندگان و تشخیص محل شعبه ایجاد نشود و تبدیل شعبه باید به اطلاع مردم محل برسد.

تبصره ۳- تشکیل شعب ثبت نام و اخذ رأی در موزه ها ممنوع می باشد.

ماده ۴۱- فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است مستقیماً یا با تفویض اختیار به فرماندار یا بخشدار حوزه های فرعی برای هریک از شعب ثبت نام و اخذ رأی يك نفر نماینده تعیین نماید.

ماده ۴۲ و ۴۳؛ هیئت های اجرایی انتخابات مسئول صحت جریان انتخابات در حوزه انتخابیه خود می باشند. تبصره- در مواردی که وزارت کشور برای حسن انجام انتخابات در برگزاری مرحله دوم ضروری بداند، با اطلاع و تأیید هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات دستور تجدید انتخاب معتمدین هیئت اجرایی حوزه انتخابیه را صادر خواهد نمود.

ماده ۴۳- کلیه امور انتخابات بخش مرکزی را هیئت اجرایی حوزه انتخابیه شهرستان انجام می دهد.

ماده ۴۴- هیئت اجرایی فرعی با تصویب هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه می تواند برای مناطق صعب العبور و کوهستانی و مسافت های دور و نقاطی که تأسیس شعب ثابت اخذ رأی مقدر نیست، شعب اخذ رأی سیار تشکیل دهد. هیئت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه نیز می تواند در صورتی که لازم بداند، نسبت به تأسیس شعب اخذ رأی سیار در مرکز حوزه انتخابیه و بخش مرکزی اقدام نماید و در هر دو مورد باید به اطلاع هیئت نظارت برسد و همچنین نماینده ای از هیئت نظارت در معیت صندوق سیار بوده و مسیر گردش صندوق را در صورت جلسه قید و تأیید نماید.

فصل پنجم- اعلام داوطلبی و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۴۵- داوطلبان نمایندگی مجلس باید ظرف هفت روز از تاریخ انتشار دستور شروع انتخابات به وسیله وزارت کشور با مراجعه به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه، پرسش نامه مخصوص اعلام داوطلبی را دریافت و تکمیل و تسلیم نمایند. مراتب قبلاً به وسیله وزارت کشور از طریق رسانه های گروهی به آگاهی عموم خواهد رسید و فرمانداران و بخشداران مکلف اند مراتب را به وسایل مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند.

تبصره ۱- داوطلبان نمایندگی مجلس که واجد شرایط بوده و در خارج از کشور به سر می برند، باید ضمن مراجعه به سفارتخانه یا کنسولگری یا نمایندگی سیاسی مربوط، پرسشنامه داوطلبی خود را در حضور مقامات ذی صلاح سفارت یا کنسولگری یا نمایندگی سیاسی تنظیم کرده و سفارتخانه نیز مفاد مندرج در پرسش نامه و مشخصات کامل داوطلب را به وسیله تلکس یا سریع ترین وسیله

مخابراتی و از طریق وزارت امور خارجه به وزارت کشور اعلام می نماید تا در مهلت قانونی نسبت به بررسی صلاحیت وی در هیئت اجرایی حوزه انتخابیه اقدام قانونی به عمل آید. تبصره ۲- داوطلبان نمایندگی می توانند فرم داوطلبی را از وزارت کشور، دریافت و پس از تکمیل به وزارت کشور ارجاع نمایند. وزارت کشور موظف است در اسرع وقت مراتب را به فرمانداری یا بخشداری حوزه انتخابیه مربوطه اعلام نماید.

تبصره ۳- تصویری از فرم داوطلبی و تصویر شناسنامه و دو قطعه عکس کلیه داوطلبان ظرف حداکثر سه روز پس از خاتمه ثبت نام توسط وزارت کشور به هیئت مرکزی نظارت ارسال می گردد. ماده ۴۶- هریک از داوطلبان نمایندگی مجلس شخصاً و به صورت کتبی می توانند انصراف خود را به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه و یا وزارت کشور اعلام نمایند و مراتب انصراف توسط

وزارت کشور فوراً به اطلاع هیئت مرکزی نظارت می رسد. عدول از انصراف پذیرفته نمی شود.

ماده ۴۷- فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است روزانه مشخصات کامل داوطلبان حوزه انتخابیه خود را براساس مفاد مندرج در پرسش نامه با سریع ترین وسیله به وزارت کشور اعلام نماید. وزارت کشور نیز موظف است تصویری از مشخصات کامل داوطلبان را روزانه به هیئت مرکزی نظارت اعلام نماید.

ماده ۴۸- وزارت کشور و شورای نگهبان پس از وصول مشخصات داوطلبان، روزانه لیست کامل آنان را تهیه و به منظور بررسی سوابق آنان در رابطه با صلاحیت های مذکور در این قانون، به وزارت اطلاعات، دادستانی کل، سازمان ثبت احوال کشور و اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل در مرکز ارسال می دارد. مراکز مزبور موظف اند ظرف پنج روز نتیجه بررسی را با دلیل و سند به وزارت کشور و شورای نگهبان اعلام نمایند. تبصره- وزارت کشور می تواند در صورت لزوم از داوطلب نمایندگی مجلس انگشت نگاری به عمل آورد.

ماده ۴۹- وزارت کشور موظف است پس از وصول نتایج بررسی از مراجع مذکور در ماده (۴۸)، مراتب را به فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه به نحو مقتضی اعلام نماید و فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند عیناً مدارک و نتایج بررسی را در جلسه مشترک هیئت اجرایی و هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه مربوطه مطرح نمایند.

ماده ۵۰- هیئت های اجرایی مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند حداکثر ظرف ده روز پس از پایان مهلت ثبت نام با توجه به نتایج به دست آمده از بررسی های لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور، صلاحیت داوطلبان در رابطه با صلاحیت های مذکور در این قانون را مورد رسیدگی قرار داده و نتیجه را کلاً به هیئت های نظارت اعلام نمایند. تبصره- رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی باید مستند به قانون و براساس مدارک و اسناد معتبر باشد.

ماده ۵۱- فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه مکلف اند نظریه رد هیئت اجرایی انتخابات را با ذکر استناد قانونی ظرف يك روز به داوطلبان ابلاغ نموده و با سریع ترین وسیله به ضمیمه اسناد و مدارک به اطلاع هیئت نظارت استان برسانند.

تبصره- کسانی که صلاحیت آنان مورد تأیید قرار نگرفته حق دارند ظرف چهار روز از تاریخ ابلاغ به داوطلب، شکایت خود را مستلاً به هیئت نظارت استان اعلام نمایند. ماده ۵۲ (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- گزارش ها و شکایات واصله ظرف مدت بیست روز پس از پایان مهلت دریافت شکایت در جلسه هیئت نظارت استان، رسیدگی و نتیجه صورت؛ هیئت مرکزی؛ هیئت نظار؛ چنانچه نظر هیئت؛ اجرایی مبنی؛ بر رد صلاحیت داوطلب، مورد تأیید هیئت؛ نظارت استان نیز باشد، هیئت؛ نظارت مذکور موظف است در این خصوص، نظر هیئت؛ مرکزی نظارت را نیز کسب نماید. هیئت؛ نظارت استان در مورد صلاحیت سایر داوطلبان نیز نظر خود را به هیئت؛ مرکزی نظارت اعلام می نماید.

تبصره ۱ (الحاقی ۳/۳/۱۳۹۵)- هیئت؛ نظارت استان موظف است رأساً یا از طریق نمایندگان خود، توضیحات و اظهارات داوطلبانی که صلاحیتشان رد شده یا رد می؛ شود و یا احراز نگردیده است را تا پایان مهلت مقرر در این ماده استماع نماید.

تبصره ۲- هیئت؛ نظارت استان پس از کسب نظر هیئت؛ مرکزی نظارت، موظف است مراتب تأیید یا رد صلاحیت کلیه؛ ی داوطلبان را با استناد قانونی طی صورت؛ جلسه؛ ای به فرماندار یا بخشدار مربوط اعلام نماید

ماده ۵۳- در صورتی که معتمدین هیئت اجرایی در بررسی صلاحیت داوطلبان و سایر وظایف خود مقررات قانونی انتخابات را رعایت نمایند، فرماندار یا بخشدار موظف است با اطلاع و تأیید هیئت نظارت مرکز حوزه انتخابیه و با اطلاع وزارت کشور نسبت به تعویض هریک از معتمدین هیئت اجرایی یا به طور کلی تشکیل مجدد هیئت اجرایی اقدام نماید. تعویض بعض اعضا و یا تغییر کل هیئت اجرایی حسب مورد طبق مواد (۳۲) و (۳۵) این قانون انجام خواهد شد.

ماده ۵۴- در مواردی که طبق گزارش ها و شکایات و اعتراضات واصله برای شورای نگهبان معلوم گردد که اعضای هیئت های نظارت از قوانین و مقررات تخلف نموده اند، شورای نگهبان موظف است حسب مورد و متناسب با تخلفات انجام شده برخورد قانونی نماید.

ماده ۵۵- هریک از نامزدها به تنهایی یا چند نامزد مشترکاً می توانند به طریق زیر برای شعب اخذ رأی يك نفر نماینده به هیئت نظارت حوزه انتخابیه معرفی نمایند:

الف- حوزه های دارای يك نماینده، به ازای هر صندوق يك نماینده.

ب- حوزه های دارای دو نماینده، به ازای هر دو صندوق يك نماینده.

ج- حوزه های دارای سه نماینده، به ازای هر سه صندوق يك نماینده.

د- حوزه های دارای چهار نماینده، به ازای هر چهار صندوق يك نماینده.

هـ- حوزه های دارای پنج نماینده، به ازای هر پنج صندوق يك نماینده.

و- حوزه های دارای شش نماینده، به ازای هر شش صندوق يك نماینده. همچنین متناسب با تعداد نمایندگان هر حوزه انتخابیه، به همان تعداد از صندوق ها يك نماینده. این نمایندگان می توانند در محل شعب اخذ رأی حضور داشته باشند. چنانچه تخلفی در شعب اخذ رأی صورت گیرد، بدون دخالت، مراتب را به هیئت های اجرایی و نظارت بخش یا مراکز شهرستان کتباً اعلام خواهند نمود.

حضور نمایندگان هریک از کاندیداها تا پایان اخذ رأی و شمارش آرا و تنظیم صورت جلسه بلامانع است. ممانعت از حضور نمایندگان کاندیداها در شعب اخذ رأی ممنوع بوده و جرم محسوب می گردد و متخلف به مجازات مقرر در ماده (۸۳) قانون محکوم خواهد شد.

تبصره- حضور دیگر افراد به جز مسئولین (مسئولین و اعضای صندوق های اخذ رأی، ناظرین شورای نگهبان، نمایندگان و بازرسان وزارت کشور، نمایندگان نامزدها) در شعب اخذ رأی تحت هر عنوان که باشد، ممنوع است و جرم محسوب می گردد. مأمورین انتظامی و مسئولین در صندوق های اخذ رأی موظف اند از حضور افراد غیرمسئول جلوگیری به عمل آورند. متخلفین به مجازات مقرر در

ماده (۷۵) محکوم خواهند شد.

ماده ۵۶ (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- تبلیغات و شیوه‌ها؛ های تبلیغی مجاز منحصر به موارد مجاز مذکور در این قانون است و مراجع اداری، انتظامی و قضایی موظف به برخورد با تبلیغات غیرمجاز هستند.

فعالیت تبلیغات انتخاباتی نامزدهای نمایندگان هشت روز قبل از روز اخذ رأی (مرحله؛ رای اول و دوم) آغاز و تا بیست و چهار ساعت قبل از اخذ رأی ادامه خواهد داشت. [20] ماده ۵۷ (اصلاحی ۱۳/۱/۱۳۷۸)- استفاده از هرگونه پلاکارد، پوستر، دیوارنویسی و کاروان های تبلیغاتی و استفاده از بلندگوهای سیار در خارج از محیط سخنرانی و امثال آن به استثنای عکس برای تراکت و زندگی نامه و جزوه و همچنین سخنرانی و پرسش و پاسخ از طرف نامزدهای انتخاباتی و طرفداران آنان ممنوع می باشد. متخلفین از این ماده به سه تا سی روز زندان [۲۱] محکوم می گردند. [22]

تبصره [۲۳]- اعلام نظر شخصیت ها در تأیید نامزدها به شرطی مجاز است که بدون ذکر عنوان و مسئولیت آن ها باشد و مدرک کتبی مربوط به امضای آنان تسلیم هیئت اجرایی انتخابات شده باشد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱/۱۲/۱۳۸۶)- نصب و الصاق عکس و پوستر ممنوع می باشد و چاپ عکس صرفاً محدود به زندگی نامه، جزوه، بروشور و کارت حداکثر در قطع ۱۵×۱۰ times مجاز می باشد. نصب بئر و پارچه در محل ستادهای اصلی نامزدها به تفکیک برادران و خواهران مجاز می باشد. تخلف از مفاد این تبصره توسط چاپخانه مستوجب مجازات مندرج در این ماده می باشد. [24] ماده ۵۸ (اصلاحی ۱۳/۱/۱۳۷۸)- هیچ کس حق ندارد آگهی تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی را که در محل های مجاز الصاق گردیده، در زمان قانونی تبلیغات پاره و یا معدوم یا مخدوش نماید و عمل مرتکب جرم محسوب می شود.

ماده ۵۹- انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی از تاریخ اعلام رسمی اسامی نامزدها برای نامزدهای نمایندگی مجلس از صداوسیما و میز خطابه نمازجمعه و یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد و فعالیت کارمندان در ساعات اداری و همچنین استفاده از وسایل و سایر امکانات وزارتخانه ها، ادارات، شرکت های دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری ها و شرکت ها و سازمان های وابسته به آن ها و نهادهای و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر مقدار) استفاده می کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل و امکانات مزبور ممنوع بوده و مرتکب مجرم شناخته می شود.

تبصره ۱- مؤسسات و نهادهایی که دارایی آنان از اموال عمومی است، همانند بنیاد مستضعفان، مشمول این ماده می باشند.
تبصره ۲- نشریات و مطبوعات متعلق به سازمان ها، وزارتخانه ها، ادارات، نهادها و مؤسسات یادشده در متن این ماده، حق تبلیغ برای نامزدهای انتخاباتی را ولو به صورت درج آگهی ندارند.
ماده ۶۰ (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- اعضای شورای نگهبان، اعضای هیئت و؛ های نظارت شورای نگهبان، رئیس و؛ جمهوری، وزیر کشور و معاونان و مشاوران آن و؛ ها، رئیس و اعضای ستاد انتخابات کشور، رئیس و اعضای ستاد انتخابات استان، استانداران، فرمانداران و معاونان و مشاوران آن و؛ ها و اعضای هیئت و؛ های اجرایی انتخابات و بازرسان و سایر دست و اندرکاران امور اجرایی و نظارتی انتخابات، نمی و؛ توانند به نفع یا به ضرر نامزدها و جریان سیاسی در انتخابات اعلام و؛ نظر کنند.

تبصره (الحاقی ۳/۳/۱۳۹۵)- در صورت تخلف از حکم این ماده، مرتکبان به جزای نقدی درجه و؛ شش، موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ [25] محکوم می و؛ شوند.
ماده ۶۱ (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- الصاق اعلامیه، پوستر و هرگونه آگهی تبلیغاتی روی علائم راهنمایی، تابلوی بیمارستان و؛ ها و تابلوی مدارس و سایر مؤسسات آموزشی و سازمان و؛ های عمومی و ادارات دولتی و سازمان و؛ های وابسته به دولت و خودروهای دولتی و اتوبوس و؛ های شرکت واحد اتوبوس و؛ رانی و تأسیسات عمومی و دولتی و صندوق و؛ های پست، باجه و؛ های تلفن، پست و؛ های برق و تلفن، تابلوها و همچنین اماکن بخش خصوصی (مگر با رضایت اشخاص ذی و؛ حق) در سراسر کشور ممنوع می و؛ باشد.

تبصره (الحاقی ۳/۳/۱۳۹۵)- شهرداری و؛ ها، فرمانداری و؛ ها و بخشداری و؛ ها و؛ های و؛ فرمانداری و؛ ها می و؛ توانند با استفاده از امکانات محلی، مکان و؛ های مناسبی ام از ثابت یا سیار را برای الصاق یا ارائه و؛ آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین کنند.

ماده ۶۲- هرگونه آگهی و آثار تبلیغاتی باید قبل از شروع اخذ رأی از محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی توسط اعضای شعب امحا گردد.
ماده ۶۳ (اصلاحی ۱۳/۱/۱۳۷۸)- ستادهای تبلیغاتی انتخاباتی تنها در مراکز بخش ها، شهرها و شهرستان ها دایر می گردد. در شهرهای بزرگ در هر منطقه شهرداری يك محل به عنوان ستاد

انتخاباتی می تواند دایر گردد. در مواردی که يك منطقه، چند عنوان از عناوین فوق الذکر را داشته باشد، در حکم يك عنوان می باشد.
تبصره ۱- ستاد تبلیغات انتخابات، مرکزی است که فعالیت های تبلیغاتی نامزدها مندرج در مواد فصل ششم این قانون در آن ساماندهی و انجام پذیرد.
تبصره ۲- تشکیل ستاد تبلیغات انتخاباتی بدون اعلام نشانی محل ستاد و نام مسئول آن به فرمانداری یا بخشداری ممنوع است.

ماده ۶۴- مطبوعات و نشریات حق ندارند آگهی یا مطالبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج کنند و یا برخلاف واقع مطلبی بنویسند که دال بر انصراف گروه یا اشخاصی از نامزدهای معین باشد و در هر صورت نامزدها حق دارند پاسخ خود را ظرف هجده ساعت پس از انتشار [26] نشریه مزبور بدهند و آن نشریه مکلف به چاپ فوری آن طبق قانون مطبوعات می باشد. در صورتی که آن نشریه منتشر نشود، مسئول آن باید با هزینه خود پاسخ نامزد را به نشریه مشابه دیگری ارسال دارد و آن نشریه مکلف به درج آن در اولین چاپ خود خواهد بود. انتشار این گونه مطالب در غیر مطبوعات نیز ممنوع است و نامزد معترض حق دارد نظر خود را منتشر نماید.

ماده ۶۵- داوطلبان نمایندگی و طرفداران آنان به هیچ وجه مجاز به تبلیغ علیه داوطلبان دیگر نبوده و تنها می توانند شایستگی های خود یا داوطلب مورد نظرشان را مطرح نمایند و هرگونه هتک حرمت و حیثیت نامزدهای انتخاباتی برای عموم ممنوع بوده و متخلفین طبق مقررات مجازات خواهند شد.

ماده ۶۵ مکرر (الحاقی ۳/۳/۱۳۹۵)- در فعالیت و؛ های تبلیغاتی انتخابات، انجام امور زیر ممنوع است و مرتکبان تحت پیگرد قانونی قرار می و؛ گیرند:

۱- نوشتن یا اظهار مطالب خلاف واقع؛

۲- دیوارنویسی؛

۳- انتشار اعلام و؛ نظر مقامات و اشخاص موضوع ماده (۶۰) این قانون؛

۴- فریب و اغوی مردم از طریق سوءاستفاده از اعلام و؛ نظر یا عکس شخصیت و؛ ها و مقامات دولتی مذکور در ماده (۲۹) این قانون؛

۵- تبلیغ علیه نامزدها و هرگونه هتک حرمت و حیثیت آنان؛

۶- تخریب یا پاره و؛ کردن عکس و دیگر آثار تبلیغاتی نامزدها در مهلت قانونی تبلیغات که در محل و؛ های مجاز الصاق شده و یا قرار گرفته باشد؛

۷- انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی نظیر سخنرانی و انتشار محموله و؛ های تبلیغاتی به نفع نامزد خاص، خارج از مهلت قانونی تبلیغات؛

۸- اخلال و برهم و؛ زدن اجتماعات و سخنرانی و؛ های قانونی و تعرض به ستادهای انتخاباتی نامزدها؛

۹- استفاده از هرگونه آثار تبلیغاتی از سوی نامزدها و طرفداران آنان، اعم از آثار کاغذی، پارچه و؛ ای، مقوایی، فلزی یا هر جنس دیگر، با ابعاد بیشتر از ۵۰ در ۷۰ سانتی و؛ متر؛

۱۰- استفاده از کاروان و؛ های تبلیغاتی و استفاده از بلندگو در خارج از محیط سخنرانی؛

۱۱- انجام هریک از موارد فوق از طریق کلیه و؛ های شبکه و؛ های اجتماعی و فضاهای مجازی.

تبصره (الحاقی ۳/۳/۱۳۹۵)- متخلفان از مفاد این ماده به یکی از مجازات و؛ های درجه و؛ شش محکوم می و؛ شوند.

فصل هفتم- جرائم و تخلفات

ماده ۶۶- علاوه بر جرائم مندرج در این قانون، ارتکاب امور ذیل جرم محسوب می شود:

۱- (اصلاحی ۳/۳/۱۳۹۵)- خرید و فروش رأی از قبیل هرگونه اقدام به خرید و فروش مستقیم و غیرمستقیم رأی، توزیع اقلام و لوازمی که برای دریافت و؛ کنندنده جنبه ی انتفاعی داشته باشد و همچنین کمک و؛ های نقدی و غیرنقدی به اشخاص، اماکن عمومی و مذهبی و هیئت و؛ ها و امور خیریه بعد از ثبت و؛ نام در انتخابات.

۲- رأی گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد.

۳- تهدید یا تطمیع در امر انتخابات.

۴- رأی دادن یا شناسنامه جعلی.

۵- رأی دادن یا شناسنامه دیگری.

۶- رأی دادن بیش از یک بار.

۷- توصیه به نوشتن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی توسط افراد متفرقه در محل اخذ رأی.

۸- اخلاص در امر انتخابات.

۹- کم و زیاد کردن آرا یا تعرفه ها.

۱۰- تقلب در رأی گیری و شمارش آرا.

۱۱- تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگ رأی یا صورت جلسات.

۱۲- توصیه به نوشتن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی از طرف اعضای شعبه اخذ رأی و ناظرین و بازرسان.

۱۳- تغییر و تبدیل یا جعل و یا ربودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد انتخاباتی از قبیل تعرفه و برگ رأی و صورت جلسات و تلکس و تلفن گرام ها و تلگراف ها.

۱۴- بازکردن و یا شکستن قفل محل نگهداری و لاک و مهر صندوق های رأی بدون مجوز قانونی.

۱۵- جابه جایی، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد انتخاباتی بدون مجوز قانونی.

۱۶- ایجاد رعب و وحشت برای رأی دهندگان یا اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی با اسلحه یا بدون اسلحه در امر انتخابات.

۱۷- دخالت در امر انتخابات با سمت مجعول و یا به هر نحو غیرقانونی.

۱۸- انجام یا عدم انجام هرگونه عملی که باعث مخدوش شدن رأی مردم از ناحیه اعضای شعبه اخذ رأی باشد؛ از قبیل خودداری کردن از مهرونمودن برگ تعرفه یا شناسنامه یا انتقال صندوق اخذ رأی

به غیر از محل آگهی شده.

تبصره- چنانچه وقوع جرائم مندرج در این ماده موجب گردد که جریان انتخابات در يك یا چند شعبه ثبت نام و اخذ رأی از مسیر قانونی خود خارج شود و در نتیجه کلی انتخابات مؤثر باشد، مراتب

وسیله وزارت کشور به منظور طرح در شورای نگهبان به هیئت مرکزی نظارت اعلام می گردد.

ماده ۶۷- تشکیلات قضایی هر حوزه انتخابیه به منظور پیشگیری از وقوع جرم، ضمن هماهنگی با ناظرین شورای نگهبان و هیئت اجرایی، اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول می دارد.

تبصره- از موقع ثبت نام تا پایان انتخابات، احضار و بازداشت نامزدهای نمایندگی مجلس شورای اسلامی در رابطه با اتهامات قبل از نامزدی و یا تخلفات انتخاباتی ممنوع است، مگر در مواردی که به

نظر رئیس قوه قضائیه عدم بازداشت آنان موجب تضییع حق گردد و یا اخذ تأمین و تضمین لازم ممکن نباشد.

فصل هشتم- شکایات و نحوه رسیدگی

ماده ۶۸- هیئت های اجرایی مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند از تاریخ تشکیل هیئت اجرایی تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات، شکایات واصله را بپذیرند و حداکثر ظرف هفت روز از

تاریخ دریافت شکایات، در جلسه مشترک هیئت های اجرایی و نظارت حوزه انتخابیه به آن ها رسیدگی نمایند.

تبصره ۱- کسانی که از نحوه برگزاری انتخابات شکایت داشته باشند، می توانند ظرف هفت روز از تاریخ اخذ رأی شکایت مستند خود را به دبیرخانه شورای نگهبان نیز تسلیم دارند.

تبصره ۲- شکایاتی قابل رسیدگی خواهند بود که مشخصات شاکی یا شاکیان شامل نام، نام خانوادگی، نام پدر، شغل، نشانی کامل، شماره تلفن (در صورت داشتن تلفن) و اصل امضای شاکی را داشته

باشد.

تبصره ۳- در صورتی که شاکی بدون دلیل و مدرک کسی را متهم نماید و عمل شاکی عنوان افترا داشته باشد، قابل تعقیب و پیگیری است.

تبصره ۴- طرح و بررسی شکایات در مورد افراد، محرمانه بوده و افشای آن ممنوع است.

ماده ۶۹- شکایاتی که در جریان انتخابات به هیئت اجرایی تسلیم می شود، مانع ادامه کار انتخابات نمی باشد.

ماده ۷۰- هیئت اجرایی پس از بررسی شکایات و گزارش ها چنانچه تشخیص دهد که امور انتخابات در يك یا چند شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است، با تأیید هیئت

نظارت، انتخابات يك یا چند شعبه مزبور را در صورتی که در سرنوشت انتخابات مؤثر نباشد، باطل اعلام می نماید. تبصره- چنانچه ابطال همه و یا قسمتی از آرای يك یا چند صندوق اخذ رأی در تغییر

سرنوشت انتخابات مؤثر باشد، تصمیم با شورای نگهبان است.

ماده ۷۱- کلیه شکایات مربوط به انتخابات، قبل از ارسال پرونده انتخاباتی به مجلس، توسط وزارت کشور به هیئت مرکزی نظارت ارسال و پس از آن، پرونده عیناً به مجلس فرستاده خواهد شد.

تبصره- شورای نگهبان موظف است کلیه شکایات مربوط به انتخابات را پس از صدور اعتبارنامه ها به مجلس ارسال دارد.

ماده ۷۲- در صورتی که رسیدگی به شکایات هریک از حوزه های انتخابیه منجر به توقف یا ابطال انتخابات گردد، اعلام آن از رسانه های گروهی از اختیارات شورای نگهبان است.

تبصره- توقف یا ابطال انتخابات در هر حوزه انتخابیه باید مستند به قانون و همراه با اسناد و مدارک معتبر و با رأی اکثریت مطلق اعضای شورای نگهبان باشد.

ماده ۷۳- صدور اعتبارنامه منتخبین موکول به عدم ابطال انتخابات از طرف شورای نگهبان می باشد و شورای نگهبان در اسرع وقت نظر خود را درباره انتخابات اعلام می نماید و وزارت کشور موظف

است بلافاصله دستور صدور اعتبارنامه را بدهد.

ماده ۷۴- اعتبارنامه منتخبین به دستور وزارت کشور و با مهر و امضای اعضای هیئت اجرایی و هیئت نظارت در پنج نسخه (يك نسخه برای شورای نگهبان) ظرف مدت چهل و هشت ساعت تنظیم و

صادر می گردد.

تبصره- در صورتی که هریک از اعضای هیئت های اجرایی و نظارت پس از اعلام نظر شورای نگهبان از امضای اعتبارنامه خودداری کنند، متخلف از قانون محسوب و تا ده سال از عضویت در هیئت های

اجرایی و نظارت محروم خواهند شد و اعتبارنامه با امضای وزیرکشور و رئیس هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات کشور معتبر خواهد بود.

فصل نهم- مجازات

ماده ۷۵- مجازات مرتکبین جرائم و تخلفات مقرر در بندهای «۱»، «۲»، «۳»، «۴»، «۵»، «۶»، «۷» و «۸» ماده (۶۶) تا سه ماه حبس [27] یا يك میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال

جزای نقدی و هشت سال محرومیت از عضویت در هیئت های اجرایی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد.

ماده ۷۶- مجازات مرتکبین جرائم و تخلفات مقرر در بندهای «۹»، «۱۰»، «۱۱»، «۱۲»، «۱۳»، «۱۴»، «۱۵» و «۱۸» ماده (۶۶) از شش ماه تا دو سال حبس یا سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) تا پانزده میلیون

(۱۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی و حسب مورد [28] انفصال از خدمات دولتی از شش ماه تا دو سال و دوازده سال محرومیت از عضویت در هیئت های اجرایی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد.

ماده ۷۷- مجازات مرتکبین جرائم مقرر در بند «۱۶» ماده (۶۶)، اعم از مباشر و یا معاون و یا تحریک کننده، در صورتی که محاربه صدق نکند، همان مجازات مقرر در ماده (۱۱۷) قانون مجازات اسلامی [29]

می باشد.

ماده ۷۸- مجازات مرتکبین جرائم مقرر در بند «۱۷» ماده (۶۶)، علاوه بر مجازات مندرج در ماده (۵۵۵) قانون مجازات اسلامی، دوازده سال محرومیت از عضویت در هیئت های اجرایی و نظارت و شعب

اخذ رأی می باشد.

ماده ۷۹- مجازات تخلف از مقررات مواد (۱۱)، (۲۴)، (۳۴)، (۴۰)، (۵۳) و (۶۰) و تبصره های مربوط با رعایت مقررات قانون رسیدگی به تخلفات اداری عبارت است از کسر حقوق، فوق العاده شغل و یا

عناوین مشابه، حداکثر تا يك سوم، از يك ماه تا يك سال و یا انفصال موقت از يك ماه تا يك سال. تبصره- چنانچه مرتکب از کارکنان دولت نباشد، از عضویت در هیئت های اجرایی، نظارت و شعب

اخذ رأی برای مدت هشت سال محروم خواهد شد.

ماده ۸۰- مجازات تخلف از مقررات مواد (۵۷) و (۵۸) پرداخت پانصد هزار (۵۰۰/۵۰۰) تا يك میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد. [30]

ماده ۸۱- مجازات مرتکبین تخلف مندرج در صدر ماده (۵۹) و تبصره «۲» آن، حبس از سه تا شش ماه یا جزای نقدی از دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد و مجازات

مرتکبین جرائم مندرج در قسمت اخیر ماده (۵۹) و تبصره «۱» آن همان مجازات مقرر در ماده (۵۹۸) قانون مجازات اسلامی [31] خواهد بود.

ماده ۸۲- مجازات تخلف از مقررات ماده (۱۱) از يك صدهزار (۱۰۰/۱۰۰) تا دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد. چنانچه مأمورین انتظامی و سایر مقامات و مسئولین موظف از انجام

وظیفه مقرر در ذیل ماده (۱۱) استنکاف نمایند، علاوه بر مجازات مقرر فوق، به انفصال موقت از يك تا سه ماه محکوم می گردند.

ماده ۸۳- مجازات مرتکبین تخلفات موضوع ماده (۶۴)، علاوه بر کیفر مقرر در قانون مطبوعات، جزای نقدی از يك میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد. در صورتی که تخلف

ارتكابی متضمن افترا و اهانت باشد، مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی [32] محکوم خواهد شد.

ماده ۸۴- مجازات مرتکبین تخلف مقرر در تبصره ماده (۱۳) از پانصد هزار (۵۰۰/۵۰۰) تا دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد.

ماده ۸۵- مجازات مرتکبین تخلف از موضوع مقرر در صدر ماده (۶۵) جزای نقدی از پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) تا یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد.

ماده ۸۶- در کلیه مواردی که مرتکب هریک از تخلفات موضوع این قانون از داوطلبان نمایندگی باشند، به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۸۷- در اجرای صحیح اصل نودونهم (۹۹) قانون اساسی و حفظ بی طرفی کامل، ناظرین شورای نگهبان موظف اند در طول مدت مسئولیت خود بی طرفی کامل را حفظ نمایند و جانب داری ناظرین به هر طریقی از یکی از کاندیداها جرم محسوب می شود.

تبصره- ناظرین شورای نگهبان در صورتی که مرتکب هریک از جرائم مربوط به هیئت های اجرایی و یا هیئت های اخذ رأی شوند، به مجازات جرائم مقرر در ماده (۶۶) و تبصره ماده (۵۳) برای این هیئت ها محکوم می گردند.

ماده ۸۸- مجازات های این فصل به انواع مذکور در این قانون منحصر نبوده و قاضی در هر مورد می تواند متخلف را به مجازات مذکور در این قانون و یا مجازاتی که برای این تخلفات در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۳/۲/۱۳۷۵ مقرر گردیده، محکوم نماید.

فصل دهم- تمهید مقدمات، تشکیل و افتتاح مجلس شورای اسلامی

ماده ۸۹- فرمانداران و بخشداران مرکز حوزه انتخابیه موظف اند پس از اعلام ستاد انتخابات کشور مبنی بر صدور اعتبارنامه منتخبین، حداکثر ظرف چهار و هشت ساعت نسبت به صدور اعتبارنامه های نمایندگان مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه اقدام و یک نسخه از آن را به منتخب یا نماینده وی که کتباً معرفی می شود و برای دریافت آن به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه مراجعه نموده، تحویل نمایند.

ماده ۹۰- پس از آنکه اعتبارنامه های دو سوم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی واصل شد، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی مراتب را به منظور فراهم نمودن مقدمات افتتاح مجلس شورای اسلامی به استحضار وزیرکشور می رساند.

ماده ۹۱- وزیرکشور پس از فراهم نمودن مقدمات افتتاح مجلس از نمایندگان منتخب دعوت می نماید تا در تهران حضور یابند. نمایندگان منتخب موظف اند ظرف پنج روز از تاریخ دعوت وزیرکشور خود را به اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی معرفی نمایند.

ماده ۹۲- وزیرکشور موظف است در جلسه افتتاحیه مجلس شورای اسلامی گزارش انتخابات را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۹۳- آیین نامه اجرایی این قانون را وزارت کشور تهیه و با تصویب هیئت وزیران به اجرا می گذارد.

ماده ۹۴ (اصلاحی ۲۶/۱/۱۳۸۶)- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی الاثر می باشد. وزارت کشور موظف است بلافاصله پس از تصویب این قانون، مراتب را به اطلاع عموم برساند.

قانون فوق مشتمل بر نودوچهار ماده و هفتادوپنج تبصره [33] در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم آذرماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۹/۹/۱۳۷۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

مواد الحاقی مصوب 3/3/1395 مجلس شورای اسلامی [34]

ماده ۱- در انتخابات الکترونیکی، پس از ثبت نام رأی دهنده و بعد از تأیید نماینده ی هیئت نظارت، کارت الکترونیکی مورد تأیید نماینده ی فرماندار و ناظر صادر و تحویل رأی دهنده می شود. تبصره- با توجه به انجام کلیه ی بازبینی ها توسط سامانه و عدم وجود تعرفه ی کاغذی و صدور کارت الکترونیکی، نیازی به اخذ اثر انگشت از رأی دهنده نمی باشد.

ماده ۲- در انتخابات الکترونیکی، پس از اعلام رسمی پایان رأی گیری، شمارش آرا با دستور نماینده ی فرماندار و نماینده ی هیئت نظارت، با امضای الکترونیکی آن ها توسط دستگاه الکترونیکی انجام می شود.

ماده ۳- پس از پایان انتخابات، بلافاصله صورت جلسه ی الکترونیکی نتیجه ی انتخابات با امضای الکترونیکی هیئت اجرایی مرکز حوزه ی انتخابیه و هیئت نظارت بر انتخابات حوزه ی مربوطه تهیه و پنج نسخه از آن چاپ می شود که یک نسخه نزد هیئت اجرایی مرکز حوزه ی انتخابیه نگهداری می شود و بقیه برای هیئت نظارت مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می شود.

ماده ۴- پس از شمارش آرا، صندوق الکترونیکی و صندوق ثبت با نظارت ناظرین مهروموم (پلمب) می شود و همراه نسخه ی چاپی، صورت جلسه ی الکترونیکی نتیجه ی انتخابات برای بخشداری و فرمانداری مرکز حوزه ی انتخابیه ارسال می شود.

ماده ۵- در صورت بروز اختلال در نرم افزارها و سخت افزارهای سامانه ی انتخابات الکترونیکی در یک یا چند شعبه یا همه ی شعب حوزه ی انتخابیه در استان یا کل کشور، حسب مورد به پیشنهاد رئیس شعبه، رئیس ستادانتخابات استان و رئیس ستادانتخابات کشور و تأیید هیئت نظارت مربوطه، انتخابات به صورت غیرالکترونیکی و با ورقه ی رأی انجام می شود. در پایان مدت اخذ رأی، ابتدا شمارش مجزای هریک از آرای مأخوذه ی الکترونیکی و غیرالکترونیکی (با ورقه ی رأی) صورت گرفته و سپس جمع آرا انجام می شود و نهایتاً صورت جلسه ی شعبه تنظیم می گردد. تبصره- در سامانه ی انتخابات الکترونیکی باید امکان انتخاب رأی سفید را پیش بینی کرد تا افراد بتوانند در صورت تمایل، از حق قانونی خود استفاده کنند.

ماده ۶- رأی دهندگانی که به هر دلیل قادر به رأی دادن از طریق سامانه ی انتخابات الکترونیکی نباشند، می توانند از کمک همراه مورد اعتماد، برای رأی دادن استفاده کنند.

ماده ۷- کارشناس فنی الکترونیکی با تأیید رئیس شعبه و هیئت نظارت می تواند به منظور رفع اشکالات احتمالی دستگاه الکترونیکی اخذ رأی، در شعبه حضور داشته باشد.

ماده ۸- کلیه ی جرائم و تخلفات درخصوص شناسه (کد) ها، صورت جلسات و اسناد الکترونیکی در انتخابات الکترونیکی، مشمول مجازات موضوع مواد (۳) تا (۱۱)، (۱۹) تا (۲۱)، (۲۶) تا (۲۹)، (۳۵) تا (۴۸) قانون جرائم رایانه ای مصوب 20/3/1388 می باشند. آیین نامه ی اجرایی این ماده توسط وزارتخانه های کشور و ارتباطات و فناوری اطلاعات حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و تنظیم می شود و به تصویب هیئت وزیران می رسد.